

Ο Πειραιάς σε κρίση

Δρ Μάνος Δανέζης
Επίκουρος Καθηγητής
Πανεπιστημίου Αθηνών

Εχουν, δυστυχώς, περάσει αρκετοί μήνες από τότε που η «τρέλα» της κατάκτησης της Δημοτικής εξουσίας έχει καταλάβει τους κύκλους των επαγγελματιών της πολιτικής στον Πειραιά. Οι συνέπειες βέβαια είναι ανυπολόγιστές και αφορούν το σύνολο των κοινωνικών και οικονομικών δραστηριοτήτων στην πόλη, αλλά και τις ανθρώπινες σχέσεις των δημοτών, εφ' όσον ο μακρύς προεκλογικός αγώνας, πολλές φορές, δίνεται με τρόπους και μεθόδους που δεν προάγουν το ανθρώπινο και πολιτικό ύφος και ήθος.

Η υποκριτική ένσταση που προβάλλεται από μεγάλη μερίδα οπαδών κάποιων κομματικών μηχανισμών, σαν δικαιολογία της έντασης, είναι ή λανθασμένη κομματική τακτική στην υπόδειξη υποψηφίων Δημάρχων. Με βάση αυτή τη διαφωνία συγκροτούνται, δήθεν, αντάρτικα ψηφοδέλτια, τα οποία όμως, όπως και στις δημοτικές εκλογές του 1994, αποκρύπτουν από τους δημότες ότι αποτελούν κι αυτά έκφραση τοπικών αλλά και κεντρικών πολιτικών και οικονομικών συμφερόντων, τα οποία τα ενισχύουν κοινωνικά και οικονομικά.

Ένα χαρακτηριστικό φαινόμενο της κοινωνικής και πολιτικής υποκρισίας που διακρίνει την συγκρότηση των κομματικών και αντάρτικων συνδυασμών είναι η φιλοσοφία επιλογής των υποψηφίων δημάρχων. Αναζητούνται οι επώνυμοι, αυτοί δηλαδή που για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα κατείχαν υψηλές δημόσιες θέσεις. Κανένας όμως, μηδὲ εξαιρουμένων και των πολιτών, δεν ερωτά «για το τι προσέφεραν οι επώνυμοι αυτοί, όλα αυτά τα χρόνια της δημόσιας εξουσίας τους, στο Δήμο και την κοινωνία του Πειραιά».

Αν γινόταν αυτή η ερώτηση τότε θα συνειδητοποιούσαμε ότι «όσο πιο επώνυμος είναι πλέον ο υποψήφιος, τόσα λιγότερα έχει προσφέρει στην πόλη του». Ασφαλώς βέβαια όταν μιλάμε για προσφορά δεν αναφερόμαστε στα ρουσφέτια και τις χαρακτηριστικές πράξεις των επώνυμων προς την εκλογική και κομματική πελατεία τους. Οσον αφορά τις διαδικασίες επιλογής των υποψηφίων δημοτικών αρχόντων, ήταν σε όλους γνωστός ο θεσμικός αποκλεισμός της γνώμης του απλού πολίτη. Οι επιλογές αυτές, στο μεν επίπεδο του υποψήφιου Δημάρχου, αποτελούν θέμα ευρύτερων συμφωνιών μεταξύ των κομμάτων, ενώ στο επίπεδο των υποψηφίων Δημοτικών Συμβούλων, αποτελούν αντικείμενο μοιράσματος της τράπουλας της τοπικής εξουσίας, μεταξύ λίγων δεκάδων τοπικών παραγόντων, και κομματικών ευνοουμένων.

Οι επιλογές αυτές έχουν ασφαλώς μια έντονα συμβολική σημασία, εφόσον οι οποιεσδήποτε επιλογές προσώπων, χαρακτηρίζουν την ποιότητα, αλλά και την αξιοπιστία του πολιτικού φορέα που τις στηρίζει. Λόγω αυτών ακριβώς των επιλογών, ο απλός Πειραιώτης πολίτης, όλο και περισσότερο αμφισβητεί, χρόνο με χρόνο, την ποιότητα και την αξιοπιστία των πολιτικών σχηματισμών, και απέχει αυτού που θέλουμε να ονομάζουμε κοινωνική και πολιτική ζωή της πόλης μας.

Οι υποψήφιοι Δημοτικοί Σύμβουλοι

Στο επίπεδο της ανάδειξης των Δημοτικών Συμβούλων βέβαια, στο όνομα της δημοκρατικοφάνειας, δίνεται η δυνατότητα στο Δημότη, να ψηφίζει ελεύθερα, όχι τους αρίστους, που πολλές φορές είναι κομματικά δυσεύρετοι, αλλά τους πιο «κολλητούς» του, εκείνους δηλαδή τους οποίους θα μπορέσει να προσεγγίσει πιο εύκολα κατά την διάρκεια της Δημαρχιακής θητείας, προκειμένου να λύσει από την «πίσω πόρτα», κάποια προσωπικά του προβλήματα.

Έτσι ο Δημότης, του οποίου η ψήφος αποτελεί στην ουσία το αντικείμενο της πολιτικής αγοροπωλησίας, καλείται σαν αγέλη να υπακούσει στα κελεύσματα των κομματικών μανδραρινάτων, τα οποία αποφασίζουν «για εκείνον χωρίς εκείνον» . Το αστείο όμως είναι ότι μετά όλα τα προηγούμενα είναι συνηθισμένο, στο επίπεδο του Πειραιά τουλάχιστον, να συζητάμε εδώ και πολλές τετραετίες για αποτυχημένους δημάρχους.

Για την αποτυχία η όχι όμως του έργου ενός Δημάρχου δεν ευθύνεται μόνο ο ίδιος, αλλά και μία σειρά Δημοτικών Συμβούλων που με τις πράξεις τους, σε πολλές περιπτώσεις, διασύρουν τον θεσμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, παρασύροντας την δημοτική αρχή σε αποτυχία.

Έτσι είναι τουλάχιστον υποκρισία εκ μέρους των κομματικών, ή των αντάρτικων, μηχανισμών, να ζητούν την αποπομπή Δημάρχων, χωρίς να έχουν την στοιχειώδη δημοκρατική ευαισθησία να ζητήσουν και την αποπομπή των αντίστοιχων κομματικών Δημοτικών Συμβούλων, οι οποίοι συμμετείχαν και στήριξαν, η δεν στήριξαν, τις πρωτοβουλίες της Δημοτικής αρχής.

Και κάτι άλλο ακόμα. Πολλοί από τους Δημοτικούς άρχοντες συμφωνούν γενικά με την φιλοσοφία των «Δεινοσαύρων της πολιτικής» όσον αφορά την κορυφή των κομματικών ηγεσιών. Σε επίπεδο όμως Δήμου δεν ενοχλούνται από το γεγονός ότι λίγες δεκάδες «δημοτικών δεινοσαύρων» νέμονται, «με καταστροφικό τρόπο» για το Δήμο, τις καρέκλες εξουσίας για πολύ μεγάλα χρονικά διαστήματα. Για τους άκρατους αυτούς ανανεωτές του δημόσιου βίου δεν είναι ακόμα γνωστό ότι «η ανανέωση και η δημοκρατία αρχίζει πάντα από το σπίτι μας».

Σώστε τον Πειραιά

Μετά όλα τα προηγούμενα και για να μην βρεθεί για μια ακόμα φορά η Πειραιϊκή κοινωνία προ δυσάρεστων και επικίνδυνων εκπλήξεων όσον αφορά το μέλλον της πόλη μας, θα πρέπει σήμερα, πολύ πριν τις επόμενες δημοτικές εκλογές, να επισημάνουμε προς τα ελληνικά πολιτικά κόμματα ότι θα πρέπει:

α. Να αναθεωρήσουν τις αναχρονιστικές, δεσποτικές και συγκεντρωτικές δομές τους και να συνηθίσουν στην διατυπωμένη από δεκαετίες εκσυγχρονιστική ιδέα ότι, το μέλλον της Δημοκρατίας επιβάλλει να απομακρυνθούν από την νοοτροπία της επιβολής, ή υπόδειξης, κομματικών Δημοτικών συνδυασμών, στηρίζονται χωρίς ανταλλάγματα κάτω από το τραπέζι, όπου δημιουργούνται, ανεξάρτητους και

ακομμάτιστους συνδυασμούς πολιτών οι οποίοι μπορούν με τον καλύτερο τρόπο να λύσουν τα προβλήματα της πόλης τους έξω από πολιτικές κομματικές ή προσωπικές προκαταλήψεις και σκοπιμότητες.

Μέσα στα πλαίσια της προηγούμενης λογικής θα πρέπει να πάψουν όμως και οι οποιοσδήποτε εσωκομματικές αντιπολιτεύσεις να μεταφέρουν, μέσω αντάρτικων ή ψευτοαυτόνομων συνδυασμών, τη λογική της αυριανής «ρεβάνς», ή των όποιων μακροπρόθεσμων πολιτικών τους σχεδιασμών στις λειτουργίες του θεσμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, καταστρέφοντάς τον ανεπανόρθωτα

β. Να πάψουν να αντιμετωπίζουν τους πολίτες σαν καταναλωτές, πλασάροντάς τους σαν προϊόντα, κατασκευασμένους σωτήρες, αμφισβητήσιμης πολιτικής και κοινωνικής εμβέλειας. Τα πολιτικά κόμματα θα πρέπει επί τέλους να καταλάβουν ότι θα πρέπει να βάλουν τέλος στην ηγεμονία των «κομματικών προυχόντων» περνώντας στην εποχή των «κοινωνικά καταξιωμένων».

γ. Και οι Πειραιώτες όμως πολίτες, για το καλό της πόλης μας αλλά και της ευρύτερης κοινωνίας, θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι, το σοκ των ραγδαίων οικονομικών και κοινωνικών αλλαγών που συντελούνται, θα σημάνει ίσως το τέλος εκείνων των κοινωνιών, οι οποίες μη κατανοώντας τα πραγματικά αίτια της κρίσης, θα πολυδιασπαστούν σε ομάδες διαμαρτυρίας, αμφισβήτησης, ή ακόμα διεκδίκησης και υπεράσπισης ενός καταναλωτικού τρόπου ζωής, που είναι δεδομένο ότι θα χαθεί μαζί με το επερχόμενο τέλος της κοινωνίας που τον δημιούργησε.

Επειδή όμως η κοινωνική πολυδιάσπαση και οι έντονες κοινωνικές αντιδράσεις είναι αναμενόμενο επακόλουθο του ραγδαίου παγκόσμιου κοινωνικού μετασχηματισμού, οι ευθύνες των ηγεσιών είναι τεράστιες. Η κρίση θα πάρει εν καιρώ εκρηκτικά έως βίαια χαρακτηριστικά αν δεν αντιμετωπιστεί από την αρχή με πνεύμα κοινωνικής συναίνεσης και δικαιοσύνης.

Για όλους τους επίδοξους Πειραιάρχες θα πρέπει να υπενθυμίσουμε ότι αν κατά τη διάρκεια μεγάλων κοινωνικών μεταλλαγών, όπως αυτών που συντελούνται σήμερα, οι προνομιούχες οικονομικά και κοινωνικά τάξεις δεν επωμισθούν έγκαιρα και δίκαια το μερίδιο του κόστους που τους αναλογεί, σύντομα θα πληρώσουν ολόκληρο το κόστος κάτω από εξαιρετικά δυσάρεστες συνθήκες.